N°. 2292. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheelé Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 8 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 November.

De verkiezingen in Spanje zijn afgeloopen, en de meerderheid, de overgroote meerderheid der leden van de aanstaande Spaansche nationale vergadering schijnt te zijn *progressistiesch*. Wil dat ook zeggen dat die meerderheid Esparteristiesch is? Men schijnt er niet aan te twijfelen. Intusschen, het moet nog blijken in hoeverre Espartero meester zal zijn van de *Souvereine Cortez*; want aldus worden de vertegenwoordigers genoemd door de vrienden van den eerzuchtigen eersten Spaanschen minister? Als die *Cortez* beantwoorden aan zijne verwachtingen, en het is maar al te zeer te vreezen, dan kan men berekenen, ten naasten bij, wat Spanje te wachten heeft.

Wat Espartero wil is geen geheim; hij tracht eene nieuwe vertooning op te voeren van zijn voormalig regentschap. Gelijk hij de Koningin-weduwe verdrongen heeft, aan welke hij zijne opkomst had te danken, om in hare plaats het regentschap te vervullen; zoo wil hij thans de Koningin Isabella verdringen om, wanneer zij geabdiceerd zal hebben, het regentschap over het koningrijk en de voogdij over hare dochter te bemagtigen.

Het is thans bekend, dat Espartero, toen hij gedurende [illegible] dat het bloed te Madrid stroomde en [illegible] bedreigd was, door de Koningin was aangezocht om haar bij te staan, zijn vriend Salazar afzond, om de voorwaarden van den door hem te verleenen steun te stellen. Die voorwaarde was: abdikatie der jeugdige Koningin en het regentschap toevertrouwd aan Espartero. De vordering stuitte op de junta van Madrid, welker meerderheid der Koningin getrouw was. De gezant van Espartero moest zich dus vergenoegen, met die voorwaarde aan de Koningin niet te stellen, onder anderen te vragen, dat hare moeder zou worden verbannen. Intusschen, toen hij bij de Koningin verscheen, was zijne taal zoo weinig voegzaam, dat de omstanders hem moesten herinneren, dat hij tot de Koningin sprak.

Voorlopig moest alzoo Espartero het hem te Sarragossa opgedragene prezident- en diktatorschap ter zijde laten, omdat de druiven nog niet rijp waren; hij nam derhalve een zoogenaamd konstitutioneel diktatorschap aan, onder den titel van prezident van het ministerie der magtelooze Koningin; maar hij heeft daarom niet afgezien van zijne [illegible]. Integendeel. Hij zet nog altijd zijn plan [illegible] wordt daarin door de omstandigheden gesteund. [illegible] niets onbeproefd gelaten van al 't geen de jeugdige Koningin tot eene abdikatie zou kunnen brengen, [illegible] hij ook alle gelegenheden te baat neemt, om de Koningin op den achtergrond, zich-zelven op den voorgrond te plaatsen. B. v. de opening zelfs der Cortez heeft daartoe aanleiding gegeven. Hij zou gewild [illegible] dat niet de Koningin, maar hij, Espartero-zelf, [illegible] Cortez zou hebben geopend. Hij is in dat streven [illegible]gd; maar men ziet daaruit waarheen hij wil. [illegible] dat nog duidelijker nagaan in de gedragingen en [illegible] handlanger Salazar, die minister van Marine is, voor[illegible]angs in een programma aan zijne kiezers het regen[illegible] heeft geopend, dat eene verandering in den [illegible] zou kunnen plaats hebben, eene gebeurtenis [illegible] zij zich niet zouden hebben te verontrusten. [illegible] kan daaruit beseffen hoe onverholen naar het [illegible] wordt, als men bedenkt, dat Salazar de [illegible] is van Espartero, en hij in zijne qualiteit [illegible] der Koningin niet er voor terugdeinst, om [illegible] Koningin van haren troon te doen voorge[illegible]

[illegible] te M[illegible] heeft dezer dagen nog een ander voorval [illegible] gehad, dat niet minder beteekenend is. De [illegible] het verlangen geuit, om de officieren [illegible] te ontvangen. De generaal Don Miguel, [illegible] kommandeert, had de officieren zaam geroepen om [illegible] Koningin voor te stellen. Maar wat gebeurt? Men [illegible] generaal dat hij in zijne toespraak geen [illegible] gen, waardoor zij aan de Koningin zouden [illegible] bonden. En de generaal heeft moeten buigen [illegible] ongehoorde voorwaarde, die gelijk staat bijna met [illegible] met den troon. Dan ziehier nu de keerzijde van [illegible] manifestatie van de officieren der burgerwacht. Men is van de troonzaal der Koningin gegaan naar Espartero. En zoo koel als men jegens de Koningin was geweest, zoo enthusiast was men nu voor Espartero. En deze tot dankzegging voor de hem gebragte hulde achtte het noodig, om uit te wijden over zijn beginsel, welk beginsel dit is: dat de *nationale wil zich geheel moet volbrengen.* Van de Koningin geen woord. De *nationale wil* is het doel van Espartero, om te komen in de plaats der Koningin, eerst als regent, later als diktator zoo 't mogelijk is.

Het valt niet te ontkennen, dat Espartero in het streven naar dat doel groote vorderingen heeft gemaakt. De korrespondent van de *Indépendance Belge*, die gedurende langen tijd de lofredenaar van Espartero geweest is, en de hoop van Spanje op hem had geplaatst, is nu eindelijk ook tot de overtuiging gekomen, dat Espartero in plaats van de redder van Spanje, wel de man kan worden die het schiereiland aan de anarchie zal prijs geven.

Alles hangt af van den weg, dien de Cortez zullen gaan inslaan. Als zij werkelijk met Espartero meêgaan, dan kan men zich in Spanje op groote rampen voorbereiden, waarvan Espartero op zijne beurt het slagtoffer worden zal.

Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

VIII.

't Kan zijn nut hebben dat wij, alvorens verder te gaan, het in onze twee laatste opstellen gezegde beknoptelijk rezumeeren. Wij moeten er prijs op stellen, dat men met juistheid wete, waarom wij, schoon de gemengde scholen afkeurende, ons toch niet verklaren tegen de bepaling, dat de openbare scholen ingerigt zullen zijn voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden.

Op den voorgrond dan hebben wij gesteld, dat de gemengde scholen afkeurenswaardig zijn,

a. omdat opvoeding en onderwijs onafscheidelijk zijn en geene opvoeding denkbaar is dan die berust op eenen pozitief-godsdienstigen grondslag;

b. omdat Kerk, Gezin en School harmoniesch moeten zamenwerken tot de ontwikkeling en vorming van de kinderlijke vermogens;

c. omdat de H. Vader over de gemengde scholen een uitdrukkelijk afkeurend oordeel heeft uitgesproken.

Desniettemin zijn zij ten onzent, naar onze innige overtuiging, in den tegenwoordigen staat van zaken, een noodzakelijk en onvermijdelijk kwaad,

a. om de menigvuldigheid en de groote tegenstrijdigheid der godsdienstige gezindheden, die in vele gemeenten te betreuren is;

b. om de schreeuwende verdeeldheid, die, in onze dagen heviger welligt dan ooit, het Protestantismus beheerscht;

c. om de waarschijnlijkheid, die er bestaat, dat die verdeeldheid, wel verre van bijgelegd te zullen worden, met den dag zal toenemen en de Protestanten al meer en meer zal individualizeeren;

d. om de regtmatigheid van den eisch van al die individus, dat hun, in zoo verre zij nog, hoe dan ook, eene erkende kerkgemeenschap uitmaken, eene eigene openbare school, op gemeentekosten, gegeven worde.

Men ziet, waar dit onvermijdelijk op zou uitloopen: op de vestiging en het onderhoud uit de gemeente-kas, nu nog, in sommige gemeenten, van zeventienderlei, weldra welligt van twintig- of vijf en twintigderlei: openbare scholen. Eene volstrekte onmogelijkheid en eene ongerijmdheid! En daarom dan ook moeten wij er wel in berusten, hoe smartelijk het ons valle en welke onverwinnelijke bedenkingen wij tegen de gemengde scholen hebben, dat de openbare scholen ingerigt worden voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden.

Doch, zoo gaat men voort, in die openbare scholen behoefde het onderwijs daarom dan nog niet godsdiensteloos te wezen. Zie, is het welligt ondoenlijk, dat de openbare school eene gezindheids-school worde, het daar gegeven onderwijs had ten minste het christelijk karakter, dat het tot dus verre bezat, kunnen behouden hebben. En dat is het, wat het evenwel geheel zal kwijt raken, zoo de onderwijzers, volgens de 2e al. van art. 4, zich onthouden moeten in de openbare scholen iets te onderwijzen, te doen of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigerlei gezindheid.

Wij antwoorden, dat niemand het levendiger betreurt dan wij, dat die laatst aangehaalde alinea eene plaats heeft moeten vinden in het besproken wetsontwerp; dat niemand vuriger kan wenschen dan wij, dat het onderwijs in de openbare scholen in waarheid godsdienstig kan wezen; dat niemand dáárop hooger prijs stelt dan wij, dat van de christelijke beginselen, die onze eenige kracht en hoop zijn in leven en sterven, alles wat in die scholen gezegd en gedaan wordt, kon releveeren. Wel te verstaan, van *onze* christelijke beginselen, namelijk van die christelijke beginselen, die door Christus-zelven geleerd en door de Apostelen tot ons gekomen zijn, die de Kerk bewaard heeft en door hare van Christus ingestelde organen ons verkondigd worden. Het spreekt toch wel van zelf, dat wij die beginselen alléén als christelijk kunnen waardeeren, en dat wij slechts eene betrekkelijke, eene slechts zeer geringe waarde kunnen hechten aan datgene, wat voor christelijk gehouden wordt door deze of gene individuën, hun naam zij Groen of Meyboom of Strauss of Bruno Bauer, aan welke geene de minste zending gegeven is om uit te maken, wat al of niet als christelijk moet geloofd en aangenomen worden. Doch dat onze christelijke beginselen, die de gansche door God verkondigde waarheid, en niets dan deze, bevatten, in de school prævaleeren en het daar gegeven onderwijs als een heilzaam zuurdeessem konden doortrekken — wij kunnen niet zeggen, hoe hartelijk en vurig dit door ons verlangd wordt!

Onze tegenstanders zetten groote oogen op en geven ons tamelijk verstaanbaar te kennen, dat het zóó niet gemeend was. Niét datgene, wat wij onder christelijke beginselen verstaan, maar iets geheel anders, willen zij bij het onderwijs, in de openbare scholen gehandhaafd hebben. En wat dat andere is? Ja, dat valt moeijelijk uit te maken. De een verstaat daaronder, gelijk hij voorgeeft, datgene wat door Katholieken en Protestanten gelijkelijk geloofd wordt: doch daar de Katholiek nog alles gelooft wat de Kerk hem te gelooven voorhoudt en daar, volgens een bekend gezegde, de meerderheid der Protestanten, in zoo verre die nog geloof heeft, hunne geloofsbelijdenis wel op hun grooten nagel zou kunnen schrijven, zoo kan men nagaan, hoe luttel het is wat nog, in den regel, door Katholieken en Protestanten gelijkelijk geloofd wordt. Een ander heeft de christelijke beginselen gesublimizeerd tot iets, dat eigenlijk geen naam heeft, en dat hij, om er zich maar af te maken, het algemeen christelijke noemt, welks eenig dogma, met terzijdestelling van alle andere leerstukken, regt sentimenteel! de liefde zal zijn. Volgens dezen was Christus een allerbraafst, een allerbeminnelijkst, een allernuttigst mensch, »juist zoo als onze Dominé," zegt het schoolboekje van het *Nut*. Wij willen intusschen van *dien* Christus en *diens* Christendom niet gediend. Een ander echter verstaat onder het christelijke weer wat anders. Wat de vaderen te Dordt vergaderd, in de schaduw en onder de bescherming van het zwaard van prins Maurits, als christelijk hebben uitgemaakt, dat is ook nu nog als christelijk te beschouwen — behalve, mogelijk, de prædestinatieleer, — en het christelijk beginsel, in de openbare scholen voor te staan, mag geen ander zijn, dan wat het Dordtsch koncilie als zoodanig gedekreteerd heeft. De verwezenlijking van dien eisch zou inderdaad een teruggang zijn; wil men nogtans teruggaan op den afgelegden weg, dan blijve men toch, wat wij u bidden mogen, niet bij die komedie van 1618 stilstaan! Of er intusschen wel velen zijn, die meenen, dat het toen gedekreteerde het christelijk beginsel bevat, waardoor zij willen, dat het onderwijs in de openbare school bezield zal worden, mag in twijfel getrokken worden.

Men ziet, dat wij nog niet ver gevorderd zijn in de kennis van wat onder dat christelijk beginsel te verstaan zij. Die het ons moeten zeggen, zijn het onderling niet eens, en weten het eigenlijk zelven niet. Desniettemin gaan zij voort eenpariglijk op de handhaving van zij weten zelven niet regt welk christelijk beginsel aan

te dringen, en, om zich dan maar uit de verlegenheid te redden, roepen zij dan om den Bijbel, vragen zij dan dat de Bijbel weer, ook op de openbare school, in eere hersteld worde! Met gelijk regt, als waarmede dezerzijds zou gevorderd worden, dat de handelingen van het koncilie van Trente als lees- en leerboek op de openbare school gebezigd zouden moeten worden! Men zou, zoo wij daarom vroegen onzen eisch verwerpelijk heeten, en te regt; van onzen kant zouden wij het eene beschimping noemen van de ons grondwettelijk gewaarborgde godsdienstige vrijheid, zoo de Bijbel op de openbare school gebragt werd — eene beschimping, welke wij ons tot geenen prijs zouden willen laten welgevallen.

Tot welke gevolgtrekking leidt intusschen het voorgaande. Wij zullen dit, ten besluite, met twee woorden kunnen aanstippen. Wijl de Katholieken en de Protestanten, en de Protestanten weder onderling, het in geenen deele eens zijn betreffende de beteekenis, welke het woord christelijk heeft, en het een onregt zou zijn, de opvattingswijze van den een door te drijven, tot ergernis en schade van allen, die eene andere zienswijze toegedaan zijn, zoo moet het onderwijs, in de openbare school, ten opzigte van de godsdienst, bloot negatief zijn en moeten de onderwijzers in deze scholen zich bepalen van niets te onderwijzen, te doen of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigerlei gezindheid. Niets kwetsends dáár derhalve voor den Protestant, van welke kleur ook; doch ook niets kwetsends dáár voor den Katholiek, wiens geloof — de heer Beets konstateerde het ten verleden jare — in de openbare school tot dusverre nog vaak zoo veel aanstoot te lijden had. Dat moet van nu af niet langer kunnen plaats hebben.

Men leest in de *Grondwet:*

»Volgens *de Nederlander*, N°. 1336, is op de bijeenkomst van *Christelijke vrienden* te Amsterdam, den 25 Oktober, ook de wet op het *onderwijs* ter sprake gebragt.

»Met uitzondering van den heer van der Brugghen, »die ten aanzien van het openbaar onderwijs zich nog »op een eenigzins verschillend standpunt bevond, scheen »er eene, inderdaad treffende, eenparigheid van beschou»wing te bestaan."

»Men schijnt op de volgende punten overeen te stemmen:

»»*Vrijheid van bijzonder onderwijs* volgens de Grondwet, met dien verstande, dat er niet later door *reglementen*, zelfs tegen de bedoeling der Regering mogelijkheid ontsta om zijdelings het gebruik te belemmeren, zoo al niet te beletten, van de vrijheid, die regtstreeks verleend werd."

»»*In den regel* afzonderlijke scholen voor Israëlieten, Roomsch Catholieken en Protestanten.

»»Voor de *gemengde* school behoud van het *Christelijk beginsel*; althans geen bevel, waardoor de Godsdienst bij maatregel van policie, geweerd wordt.

»»Eene *Christelijke Natie* heeft op de *bruikbaarheid* der *openbare* school voor *Christelijke Volksopvoeding* regt."

»Het wetsontwerp moet dus ook voor de anti-revolutionnaire partij *onaannemelijk* zijn, ofschoon men op het punt van *gezindheidsscholen* meer vrijgevig *schijnt.*

»*Schijnt?* ja; want, bedriegen wij ons niet geheel, dan komt ons eene *gemengde* school voor Roomsch-Catholieken *en* orthodoxe Protestanten eerder mogelijk voor, dan eene *afzonderlijke* school voor *Protestanten*, ja voor kinderen van *Hervormden.* Zoo weinig gelooven wij aan het duurzaam bestaan van eene Hervormde gezindheidsschool *onder de tegenwoordige omstandigheden.*"

In het volgende artikel doet de *Emancipation belge* de overeenkomst in het oog springen, welke er tusschen het Amerikaansche gouvernement en dat van den Czaar bestaat en trekt daaruit het besluit, dat, mogt de eerste mogendheid hare manifestatien voortzetten, zij evenzeer tegen gansch Europa zal hebben te worstelen, als thans de keizer van Rusland.

»De diplomatieke agenten der Vereenigde-Staten geven zich schier alom over aan revolutionaire manifestatien, die, worden zij voorgeschreven of veroorloofd door het centraal gouvernement, van dat gouvernement aan het beschaafde Europa een zonderling denkbeeld moeten geven. Terwijl de Fransche, Spaansche en Engelsche pers den heer Soulé beschuldigt van met verachting van het volkenregt, zich met de anarchisten dier landen te verbinden, doet de burger Sanders, konsul-generaal der Vereenigde-Staten te Londen in de *Nation* van Brussel, een door hem onderteekend en tot het *Fransche volk* gerigt adres publiceeren, een gezwollen, koortsachtig, demagogisch adres vol grove beleedigingen tegen Napoleon en diens gouvernement. De burger Sanders bepaalt zich niet er bij om met een ongehoorde heftigheid de gansche familie van Bonaparte te beleedigen, hij hitst bovendien openlijk tot oproer aan en verbergt de sympathie niet welke de socialistische republiek hem inboezemt. Dergelijke deklamatien mogen in onze kolommen niet opgenomen worden. Wij spreken eigenlijk van het *factum* des burgers Sanders, als van een nieuw bewijs der noodlottige politiek, sedert 1848 door de Vereenigde-Staten gevolgd. Die republiek, voor wie de vrede zoo noodzakelijk is en die nog zooveel vooruitgang op het ontzaggelijk terrein aan zijn proefnemingen onderworpen, te verwezenlijken heeft, schijnt het onwrikbaar besluit te hebben genomen om met de gansche wereld twist te zoeken. Op haar kome de verantwoordelijkheid van zulk een gedrag.

»Voorwaar merkwaardig! twee groote rijken, het een beheerscht door een despoot, het ander door demokraten, brengen in dit oogenblik al de deelen van den aardbol door hunne onrustigheid en heerschzucht in beweging. De Czaar van Rusland en de prezident der Vereenigde-Staten, die beide nog uitgestrekte wildernissen te ontginnen en verscheidene bevolkingen op den weg der beschaving te leiden hebben, denken aan niets anders dan aan oorlog en veroveringen. Het een is niet te vreden met de helft van Europa en het derde van Azië aan zijne wetten te onderwerpen, het wil ook in de Middellandsche Zee heerschen, Duitschland bevelen en de vernietiging der Baltische Staten voltooijen. Het tweede bepaalt zich niet bij de overheersching van gansch Noord-Amerika, het slaat ook een begeerigen blik op de Antilles en zelfs werpt het den blik reeds op Europa zelve. Deze handelt in naam der autokratie, gene in naam der vrijheid. Maar hunne handelwijze verschilt weinig en 't is tot de meest tyrannieke gewelddaden dat beiden, hetzij tegen Turkije, hetzij tegen Mexiko en Havana overgaan. Het regt van den sterkste is het eenige dat zij zich verwaardigen te doen gelden.

»Een ander punt van gelijkenis zal den aandachtigen lezers niet minder treffen: de Czaar van Rusland en de prezident der Vereenigde Staten, beiden beleedigen de menschheid door het in stand houden der slavernij. De Czaar wil de Christenen in Turkije emancipeeren en hijzelf telt millioenen lijfeigenen onder zijne onderdanen! De prezident vermaant, of doet zulks door tusschenkomst zijner agenten, de Franschen, Spanjaards, Duitschers, Italianen om zoogenaamde liberale omwentelingen te maken, en, in zijn uitgestrekt gebied leven in schande en onwetendheid tallooze menschelijke wezens, die niet meer geacht worden, dan het vee in Europa. Zoolang de slavernij in de Vereenigde Staten bestaan zal beschermd door *Draconische* wetten, zoolang hebben de heer Pierce, noch de heer Soulé, noch de heer Sanders het regt ons van vrijheid, zedelijkheid en beschaving te spreken. Zoolang Rusland niet zal bevrijd zijn van het lijfeigenschap, zoolang zal de Czaar aan het voorwendsel van zijn aanval de glimp niet kunnen geven, als had die aanval plaats ter oorzake der vernedering, waarin de Grieken in Turkije tegenover de Ottomannen zich bevinden. Als men van den mensch een ding maakt (*res*, volgens de heidensche uitdrukking) dan mag men niet onder het vaandel van het Christendom en der vrijheid ten strijde trekken.

»Ons blijft nog over onze verbazing uit te drukken als wij zien hoe mannen, die zich liberalen noemen, zoo veel sympathie voor Rusland en de Vereenigde-Staten aan den dag leggen en luide de wenschen verkondigen, welke zij voor het welgelukken der heerschzuchtige oogmerken dier beide Staten koesteren.

»Mogten de dwaasheden van het Amerikaansche gouvernement tegen zich de gansche magt van het beschaafde Europa vereenigen, gelijk die thans tegen den Czaar vereenigd is, alsdan zal de overeenkomst, welke wij hier beknopt hebben beschreven, volkomen zijn."

Zondag avond heeft Mgr. Vrancken, Bisschop *i. p. i.* van Colophon, Vikaris Apostolikus van Batavia, die eenigen tijd geleden in het vaderland terug thans in 's Gravenhage zich bevindt, het Lof in de kerk van het *Binnenhof* gedaan.

Heden nacht, omstreeks 5 ure, heeft de nieuwe ringdijk achter Crooswijk, (nabij Rotterdam) die de tweede boezem achter de 8 molens uitmaakte, zich begeven op de hoogte van de gemeente-begraafplaats. Deze begraafplaats benevens de buitenplaatsen onder Crooswijk, alsmede de landerijen onder Rubroek, staan dientengevolge onder water. Er zijn dadelijk middelen aangewend, om het water te doen afloopen in de Spiegelnisse-plas. Evenwel is de begraafplaats voor het oogenblik voor een gedeelte onbruikbaar en zullen de lijken provisioneel bijgezet worden in den tuin van den opzigter.

De gevolgen van deze overstrooming doen zich tot in de onmiddelijke nabijheid dezer stad gevoelen. Alle laag gelegen huizen aan den Goudschen Weg (en deze zijn zeer talrijk) en plaatsen die slechts een weinig lager dan dezen straatweg liggen, staan onder water. Het ongerief voor de ingezetenen van dit zoo volkrijk gedeelte onzer stad, is zeer groot.

Omtrent de aanleidende oorzaak is men niet geheel zeker. Intusschen meent men, dat er *te veel* water in den hulp-boezen is ingelaten.

Menschenlevens zijn er niet te betreuren en het verlies van eigendom, ofschoon noodlottig voor enkelen, is voor het algemeen niet zoo belangrijk als men oppervlakkig zou meenen. Men loopt onder gelukkige omstandigheden, de ondergeloopene polders weldra van het water ontlast zullen zijn. *(N. R. Ct.)*

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw W. van Diepen; alsmede aan G. E. A. van Panhuijs, Ned. gevolm. bij de mil. komm. te Frankfort, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van komm. 2e kl. der Albrechts-orde, hem door den Koning van Saksen geschonken.

'S GRAVENHAGE, 6 Nov. Z. M. de Koning zal, naar men verneemt, morgen ochtend wederom naar het Loo vertrekken, ten einde daar gedurende eenige dagen te verblijven.

— Het heeft Z. M. behaagd op het daartoe door den minister van Oorlog aan HD. gedane voorstel, bij besluit van 25 Oktober N°. 77, toe te staan, dat de verhoogde schadeloosstelling wegens het genot van huisvesting en voeding voor de onder-officieren en manschappen van het leger bij de ingezetenen a 45 centen daags, bij besluit van 27 Julij jl. N°. 56, tot en met ultimo Oktober aan de gemeentebesturen toegestaan, voorloopig nog gedurende de maanden November en December aan door die besturen, op denzelfden voet worde geno… tot de uitvoering van welken maatregel door den minister voornoemd, de noodige bevelen gegeven zijn.

— Naar men verneemt zal door de 's Gravenhaagsche afdeeling van de vereeniging *het Metalen Kruis*, in de eerste dagen der volgende maand, weder eene algemeene bijeenkomst worden gehouden, waarin onder anderen een nieuwe voorzitter voor de afdeeling zal gekozen worden in plaats van wijlen Z. Exc. den oud minister, den heer B…

— De kommissie uit den gemeenteraad alhier, die 22 Junij 1852, belast werd met het onderzoek van het gelijktijdige vraagstuk, nopens de broodzetting en spaarkas, heeft geruimen tijd geleden haar verslag gedaan. Uit dat verslag dat aanstaanden Dingsdag in behandeling komt, blijkt, dat de kommissie van oordeel is: 1°. dat de broodzetting als nuttig en doelmatig, zelfs in bepaalde omstandigheden, onontbeerlijk, in be… ginsel moet behouden worden; 3°. dat zij evenwel, in tijden van lage of geene hooge graanprijzen zonder gevaar, bij wijze van proef, buiten toepassing of werking kan worden gesteld; 3°. dat burgemeester en wethouders op den … toezigt houden, naar aanleiding van eene te maken … ordening, op de prijzen door de bakkers op hun … bepaald, ten einde te beoordeelen, of de buiten werking stelling der broodzetting het gevolg hebbe, dat die … prijs hooger zij dan bij het werken der broodzetting … geval zou zijn geweest; 4°. dat zij in zoodanig … dadelijk de weder-invoering dier broodzetting … de Raad voorstellen; 5°. dat de broodzetting in al… valle worde toegepast, zoodra de marktprijs der gr… die hoogte bereikt heeft, dat de zettings-prijs van … brood de werking der spaarkas zou noodzakelijk ma… en 6°. dat zoo de Raad mogt besluiten, om de … zetting bij lage graanprijzen buiten werking te … len, hiertoe de noodige voorstellen aan Gedeputeerde Staten zullen worden gedaan, overeenkomstig … van het Koninklijk besluit van 15 April 1843 … kommissie is verder van oordeel, dat het benoemen van keurmeesters, belast met voortdurend ten st… toezigt te houden, dat het brood gebakken worde … gezond en zuiver graan, en geene bestanddeelen … nadeelig voor de gezondheid, — eene zeer wensche… zaak zou wezen, indien althans onder die keurme… chemici konden wezen, die tot een behoorlijk sche… dig onderzoek in staat waren, en zij zouden gerust den Raad tot het aanstellen van zoodanige keurme… durven adviseren. Het spreekt van zelve dat er ook … kundigen onder moeten wezen, ten einde de hoed… heid van het brood te keuren, voor zoo ver het ba… enz. betreft, doch liefst geene bakkers uit deze st… kommissie verzoekt ten slotte, dat de Raad het v… gelieve aan te merken minder als een advies, dat … opvolging aanbeveelt, dan wel als eenige beschouw… die den Raad in deze moeijelijke zaak niet onw… mogen voortkomen en tot leiding zijner overwe… mogen strekken.

— Het jongste besluit van het Gravenhaagsche … tement der Maatschappij: tot Nut van 't Alg… strekt, om de wetten van dat departement als … met wijzigen en alzoo in overeenstemming te bre…, die de algemeene wet der Maatschappij: Art. 1 … er, tot behoort tot eenig christelijke kerkgenootschap, kan tot gewoon lid van het Departement door bestuurders wor… den aangenomen. Bij weigering, zijn deze verpligt … tot kennis te brengen van de leden des Departements in de eerstvolgende vergadering. In de daarna volgende zal alsdan worden beslist over de al of niet aanneming bij volstrekte meerderheid van stemmen en door middel van ballotage. Art. 2. Al wie niet behoort tot eenig christelijke kerkgenootschap, kan op dezelfde wijze tot gewoon lid worden aangenomen. Die aanneming echter … onderworpen aan de navolgende bepalingen: 1. He… zoek daartoe moet: *a.* schriftelijk worden ingediend … Bestuurderen; *b.* door den verzoeker zelven zijn on… teekend; *c.* de uitdrukkelijke verklaring inhouden … hij het doel der Maatschappij wil helpen bereiken … meen volksgeluk te verspreiden, door de bevordering … godsvrucht en goede zeden, overeenkomstig de begi…

len van de christelijke godsdienst; en door het voorplanters van nuttige kundigheden, voornamelijk onder mingegoefenden. Art. 3. Ieder die is geballoteerd, kan eerst na verloop van een geheel jaar op nieuw verzoek doen om te worden aangenomen tot lid van het Departement. Art. 4 (wordt art. 2 oud, en zoo vervolgens.)

— Aan het pakhuis *de Waagdrager* alhier, zijn van de 2600 mudden Zeeuwsche aardappelen, aldaar aangevoerd, omstreeks 2200 mudden binnen den tijd van drie weken verkocht. Zoolang de voorraad nog strekken zal, blijft men daar voor *f* 2.80 per mud uitverkoopen. De laatste lading zal echter spoedig worden opgeruimd.

OUDE TONGE, 26 Okt. Deze plaats is op heden het tooneel geweest van eene gebeurtenis, te curieus, om niet der vergetelheid te worden onttrokken, te ergerlijk en te bespottelijk tevens, om niet aan de grootst mogelijke openbaarheid te worden prijs gegeven. Twee jonge lieden, sedert eenigen tijd in ondertrouw opgenomen, wenschten op dien tijd hun huwelijk èn burgerlijk èn kerkelijk voltrokken te zien. De burgemeester ambtenaar van den burgelijken stand was sedert eenige dagen afwezig, *naar over*, zoo als men hier zegt, d. i. naar de prov. Noordbrabant (afwezig met of zonder verlof?), de andere ambtenaar van den burgerlijken stand was sedert eenige dagen ziek. **Nu is Holland in last,.... geen nood.....** de medicus van laatstbedoelden ambtenaar, zekere T. A....., heel- en vroedmeester en plaatselijk geneesheer alhier, heeft ook voor deze wond een pleister, voor deze verstopping een laxans. Hij, heel- en vroedmeester, zal voor zijnen patient dat baantje wel waarnemen en (misschien bij procuratie?!) wel eens als ambtenaar van den burgerlijken stand optreden! De jongelieden met de getuigen komen op het hun gestelde uur (4 ure n.m. of daaromtrent) ten raadhuize, waar zij gezegden T. A..... wachtende vonden. Het *cape sedem* wordt uitgesproken, en de klerk der secretarie ontboden; duidelijk en verstaanbaar wordt hun de gewone formule voorgedreund, als verklaren verschenen te zijn *voor den ambtenaar van den burgerlijken stand T. A.....* enz. Hierna laat men de jongelieden en getuigen hunne handteekening op een, zoo het later schijnt te blijken, oningevuld register plaatsen; de figurant-ambtenaar of ambtenaar-figurant, onthield zich nogtans van zijne handteekening te stellen, *zeer slim*, zoo *hij* misschien meende, doch zoo het de berigtgever toeschijnt zeer *dom*; in het eerste geval toch n.l. als hij de acte had medegeteekend, konde men het hebben doen voorkomen als had hij ter goedertrouw en in onwetendheid gehandeld; nu toch blijkt daaruit, dat hij op dat oogenblik reeds van het onwettige zijner handelingen bewust was en er zich van overtuigd hield; — men moet waarlijk al verregaande verwaand en bij uitstek arrogant zijn, om zoo als hier plaats vond, zich eene magt of bevoegdheid voor het publiek toe te kennen, welke men zelf overtuigd is niet te bezitten.

Dit is nog niet alles; ook den eerw. heer pastoor der R. K. gemeente te Oude Tonge zoude men, zoo als men dat noemt, er hebben laten *inloopen*. De jong *gehuwden*? gingen na afloop der *plegtigheid*?! op het raadhuis, naar hunnen pastoor, die als te voren reeds hiervan verwittigd, toebereidselen tot de plegtigheden der huwelijks-inzegening had gemaakt. Zijn eerw. zoo als altijd, voor al ten opzigte van het burgerlijk bestuur [illegible] plaatse, op zijn qui vive, vroeg vooraf den jong [illegible] het bewijs dat hun huwelijk burgerlijk was voltrokken; de bruidegom antwoordde hierop, dat hij zoodanig bewijs niet had mede gekregen, maar dat men gezegd had, het den eerw. heer pastoor des avonds te zullen laten bezorgen. Het laat zich gemakkelijk begrijpen, dat de eerw. heer daarmede niet te vreden was, waarop de bruidegom zich verwijderde om den veldwachter te zoeken, die wederom den klerk ging opsporen, dat gevolg, dat zich eindelijk laatstgenoemde [illegible] bij den pastoor vervoegde, met verzoek dat [illegible] de godsdienstige plegtigheden maar voortgang [illegible] hebben, zullende hij dan wel zien te zorgen, dat het vereischte bewijs later zijn eerw. gewerd!! [illegible] immers zonder verder *Knoeijen* nimmer ge[illegible]

[illegible] wees de pastoor den klerk op art. 199 van [illegible] van strafregt, waarop deze zich verwijderde, [illegible]

[illegible] gelijk, het huwelijk dat op het raad[illegible] gesloten is, *is onwettig*; doch ik ben ge[illegible]

[illegible] zich nu verpligt de voorgenomen gods[illegible]heden te staken, terwijl de jongelieden [illegible] errigter zake naar huis konden terugkeeren. [illegible] zeggen, *finis coronat opus.*

[illegible] jammeren dusdanige handelwijze te zien [illegible] gemeente, waar de bevolking ruim 2200 [illegible] nog te meer te bejammeren, door[illegible] eene hoofdrokspelen, mannen zijn, [illegible] ingen *vervullen*, of laat ik beter [illegible] van gewigtige betrekkingen ge[illegible] (*N. R. Ct.*)

ALKMAAR, [illegible] November. Ter kaasmarkt van den 3 dezer zijn aan[illegible] 422 stapels kaas, wegende te zamen 96,240 [illegible] De prijs was: kleine *f* 25.75, kommissie *f* 26; middelbare *f* 26.75 per 50 Ned. ℔.

BEVERWIJK, 4 November. Op de heden alhier gehouden koemart, waren meer dan 1000 stuks vee aangebragt, waaronder veel schoone waar te vinden was. De handel was dan ook buitengewoon levendig en het meeste vee is tot ferme prijzen afgezet.

ALBLASSERDAM, 4 Nov. Heden is van de werf van den scheepsbouwmeester C. Smit, alhier te water gelaten, het tweedeks Campagne barkschip *staatsraad van der Houven*, groot 306 lasten, gebouwd voor eene reederij onder direktie van den heer T. C. van Assendelft de Coningh te Amsterdam, en gevoerd zullende worden door kapt. F. Heimeriks.

ARNHEM, 4 November. Gisteren namiddag passeerde deze stad, varende naar Rotterdam, de stoomboot *de stad Bonn* van de Dusseldorfsche maatschappij, waarop zich ongeveer 350 landverhuizers, van den gegoeden stand van beiderlei sekse en van verschillenden leeftijd, bevonden, welke uit Zwitserland, Baden en de Rijnprovincie zich naar Noord-Amerika begeven. (*Amst. Cour.*)

VLISSINGEN, 4 Nov. De zeildag van Zr. Ms. fregat *de Ruyter* is thans bepaald op 10 Nov. e. k., weshalve de nog met verlof zijnde heeren zijn aangeschreven, om den 8sten Nov. aan boord te zijn. Evenwel moet nog de victualie en de voor de Oost bestemde zilveren muntspecie (men zegt van 2,000,000) van elders aangebragt worden. Dagelijks wordt ook de schout-bij-nacht Bouricius en zijne dochter alhier verwacht, om met bovengenoemd fregat de reis naar de Oost-Indien aan te nemen.

ZIERIKZEE, 4 Nov. Er cirkuleert hier ter stede ter teekening een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, tot afschaffing van den accijns op het gemaal, ten minste op dat van de rogge, in plaats van de voorgestelde afschaffing der 23 opcenten.

HONTENISSE, 4 November. Heden werd als naar gewoonte de eerste vlasmarkt gehouden. Doordien de werkzaamheden nog niet geheel hebben opgehouden, was de aanvoer van vlas dan ook zeer gering, en doordien de houders zeer hoog gestemd waren, werd er niets verkocht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 November. De *Moniteur* publiceert de bij het gouvernement ingezonden raporten van den generaal Canrobert en den admiraal Hamelin.

Deze raporten houden niets anders in dan hetgeen er bij den aanvang van het bombardement heeft plaats gehad, en zijn geschreven zonder dat men nog kennis droeg, wat er door het vuur van den eersten dag was uitgewerkt. Voorts behelzen zij niets dan 't geen reeds van elders bekend is, en maken melding van het springen van onderscheidene kruidmagazijnen zoo in het leger der geallieerden als in de vesting. De toon waarin de rapporten zijn opgesteld is zeer gematigd en kalm, er wordt volstrekt geen grootspraak in gevonden of iets dat den moed van den vijand in minachting brengt. Integendeel, de generaal Canrobert zegt dat de Russen zich oneindig beter hebben gehouden, dan men over het algemeen verwachtte.

Volgens de opgave van den admiraal Hamelin, heeft het Fransche eskader 30 dooden en 170 gekwetsten. Van het leger kon men zulks nog niet met zekerheid opgeven.

— Omtrent het voorgevallene op 25 en 26 Oktober schijnt het volgende allernaast met de waarheid overeen te komen: Op den 25, heeft de generaal Liprandi in den beginne een groot voordeel behaald, door eenige redouten door de Turken bezet te veroveren en de ligte Engelsche kavallerie, die te hulp snelde te doen afdeinzen; maar toen de generaal op het kamp der Engelschen losrukte, stiet hij spoedig op de zware kavallerie der Engelschen en een legerdivisie der Franschen, zoodat hij niet alleen is teruggeslagen, maar zelfs een grootst deel van het veroverde terrein heeft verloren.

Op den 26 hebben de belegerden andermaal met een groote magt een aanval op de werken der belegeraars gewaagd, die wel is verijdeld, doch nog niet van dien aard is geweest, naar het schijnt, dat men den generaal Liprandi geheel uit de veroverde stellingen heeft kunnen verjagen. Men wil dat hij in het bezit van twee redouten is gebleven, door hem op den 25 veroverd.

Daar vorst Menschikoff volstrekt geen melding gemaakt heeft van den uitval op den 26 mag men gerust veronderstellen, dat de nederlaag door de Russen op dien dag geleden vrij groot is geweest.

— De *Moniteur* deelt het berigt mede uit Therapia van den 28sten, dat aldaar was aangekomen een kapitein, die de Krim den 26sten verlaten had. Hij bevestigt de nederlaag der Russen op den 25sten, alsook dat het vuur der belegerden in Sebastopol verminderde; er ontbraken artilleristen om het geschut te bedienen.

De loopgraven waren op 400 ellen van de vesting genaderd.

— Vrij algemeen verzekert men dat het gouvernement den heer Soulé verlof heeft gegeven om door Frankrijk naar Madrid te mogen reizen, doch men voegt er bij, dat het hem verboden is ergens te verblijven.

— Men verhaalt dat de Koning van Pruissen een brief aan den Keizer van Oostenrijk heeft geschreven, waarin hij zijn levendig verlangen te kennen geeft dat er eene volkomen overeenstemming gevestigd worde tusschen Oostenrijk en Pruissen, ten aanzien der steeds dreigender wordende questie van den dag.

— Er is op nieuw sprake van eene nota, welke de graaf von Nesselrode den 22sten Oktober aan de hoven van Berlijn en Weenen gezonden heeft. De Russische regering protesteert daarin tegen de meening, alsof de bijeentrekking van Russische troepen aan de Oostenrijksche grenzen met eene vijandige bedoeling tegen Oostenrijk geschied ware, en verklaart, dat deze bijeentrekking alleen geschied is, om Rusland in staat te stellen gereed te zijn tegen alle eventualiteiten van den tegenwoordigen oorlog, alzoo met een zuiver strategiesch doel. De heer von Nesselrode drukt voorts de hoop uit, dat Oostenrijk daarin geen beweegreden moge vinden, om een of- en defensief traktaat met Frankrijk en Engeland te sluiten.

— Bij het naderen van den dag, waarop de Cortez vergaderen, komen te Madrid allerlei geruchten in omloop omtrent de voornemens der staatsmannen en staatspartijen. Volgens de berigten van 30 Oktober jl. werd er verzekerd, dat de generaal Espartero terstond na de opening der vergadering zijne waardigheid zou neerleggen, om ze weder te aanvaarden indien de volksvertegenwoordiging verklaarde vertrouwen in hem te stellen: zoo zou hij zijne bekende leuze »de wil der natie geschiede" gestand doen, of, naar de opvatting van anderen, zijn gezag meer onafhankelijk van den wil der Koningin maken. De demokratische partij zou, volgens brieven uit Madrid, aan de Cortez terstond willen voorstellen, den troon, de dynastie en Isabella II te erkennen, maar te gelijker tijd te verklaren dat alle staatsmagten behalve de grondwetgevende vergadering, in afwachting van de vaststelling der nieuwe staatsregeling, haar gezag slechts voorloopig uitoefenen zullen.

ENGELAND.

LONDEN, 7 Nov. De *Globe* van jl. Vrijdag berigt het volgende: »Het vlagschip van den admiraal Napier ligt met 10 andere linieschepen en 3 raderstoomschepen op de reede van Kiel, de gebeurtenissen en bevelen afwachtende. De kapitein Watson is nog in de golf van Finland, aan boord der *Impérieuse*, en met een eskader stoomschepen. Daar het te verwachten is, dat handelsvaartuigen van den korten tijd, die nog vóór het toevriezen der Russische havens overblijft, zullen trachten gebruik te maken om dezelve in of uit te loopen, is er nog altijd eenige kans voor onze zeelieden om eenige prijzen te nemen. De *Cruiser*, *Conflict* en *Amphion* houden scherp toezigt langs de kust van Kurland, inzonderheid in de rigting van Memel."

DUITSCHLAND.

KARLSRUHE, 6 Nov. Door de dagbladen is het algemeen bekend, dat de Badensche Regering de door den H. Stoel voorgestelde preleminairen heeft aangenomen. De H. Stoel begeerde namelijk dat door onze Regering, alvorens de onderhandelingen nopens de definitieve regeling der kerkelijke aangelegenheden van ons land te Rome konden begonnen worden, zekere voorwaarden moesten worden vervuld, welke, gelijk bekend is, hierin bestonden, dat de Regering het geregtelijk onderzoek tegen den Aartsbisschop, alsmede tegen de zijne opperherderlijke bevelen uitvoerende geestelijken en Leeken staakte, dat zij verder geen hindernis stelde in de betaling der prebenden aan de pastoors, en eindelijk dat zij onder opheffing van de ministerieele besluiten van 18 April en 6 Mei, het *status quo* ten aanzien van het Katholiek kerkelijk vermogen herstelde. Er zou daarmede noch het *status quo ante* in andere opzigten hersteld, noch den Aartsbisschop verpligtingen opgelegd worden, maar wel aan de Regering. Die gesteldheid was duidelijk voor ieder, die tot hiertoe met eenige aandacht de zaak gevolgd was, zoodat het onbegrijpelijk schijnt hoe nog van het sluiten eens interims gesproken kan worden. Wel nu de onderhandelingen te Rome slechts een aanvang kunnen nemen, als de groothertogelijke Regering de preliminairen volkomen heeft uitgevoerd, en dit tot hiertoe nog niet het geval is geweest, zoo kan de opening er van nog niet hebben plaats gehad, aangezien van de overeenstemming, noch van de zijde der Regering, noch van die des bisschoppelijken Ordinariaats nog niets bekend geworden is. Zulks kan niet anders dan de Katholieken van ons land met nieuwe bekommernis vervullen, hoewel men zegt, dat Zijne Koninklijke Hoogheid de Regent in persoon aan eene hooggeplaatst persoon verklaard heeft, dat Z. D. H. de bewuste preliminaire gronden volkomen en zonder eenig voorbehoud had aangenomen; tegen ook daaruit blijkt, dat gelijk bekend is, op hoog bevel het tegen den Aartsbisschop ingesteld onderzoek is gestaakt geworden. Ten andere heeft de groothertogelijke opperkerkeraad de voltrekking der aartsbisschoppelijke erkenning ten aanzien der geestelijken, wordt het wereldlijk onderzoek tegen trouwe dienaars der Kerk voortgezet, worden steeds stichtingsgelden uit de pastoorshuizen weggenomen, en beboetingen uithoofde van het gehoorzamen aan opperherderlijke bevelen, zelfs

door openbare verkoopingen van goederen voltrokken. Al die omstandigheden doen veronderstellen, dat eene verandering van denkwijze in de hoogere kringen heeft plaats gevonden, en thans, nu men gelooft dat de meening in Main-Taubergrund veranderd is, men niet meer voornemens is de preliminairen te voltrekken, indien de Aartsbisschop geen koncessiën verleent en bijzonderlijk de exkommunikatie van den opperkerkeraad op den blooten wensch der Regering en zonder toedoen der geëxkommuniceerden opheft. Behelzen die tijdingen waarheid, onze kerkelijke verwikkelingen zouden alsdan een nieuw tijdperk zijn ingetreden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 November.

BEVALLEN (3 Nov.): C. I. Cardozo, geb. Ricardo, D. — (5 Nov.): H. C. Dreckmeier, geb de Casparis, D. — (6 Nov.): E. H. G. Elsenburg, geb. Loots, Z

OVERLEDEN (2 Nov.): J. Tunderman, wed. H. Wiegmans, 82 j — (3 Nov.): 't Kindje van W. Otte, 14 d.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	6 NOV. 4½ u. gebl.	7 NOV.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		$59\frac{1}{8}$	$58\frac{15}{16}$ à	$59\frac{1}{16}$	$59\frac{1}{16}$
Dito Dito	3	$70\frac{1}{2}$	$70\frac{1}{2}$		
Dito Dito	4	$89\frac{1}{8}$	89	$89\frac{1}{8}$	$89\frac{1}{8}$
O. I. Leening 1844	4	$88\frac{7}{8}$	89		
Amortisatie	3½	87			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.		$124\frac{1}{2}$			
België, Certifikaten	4½				
Dito	2¼				
Dito *Rothschild*	2½	$48\frac{5}{8}$			
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	$17\frac{7}{8}$	$17\frac{7}{8}$	$17\frac{15}{16}$	
Nieuwe	3	$37\frac{3}{4}$			
Binnenlandsche	3	$31\frac{15}{16}$	32	$32\frac{1}{8}$	$32\frac{1}{8}$
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{7}{16}$	$5\frac{5}{8}$	$5\frac{7}{16}$	
Amortisable Schuld		$4\frac{1}{2}$	$4\frac{9}{16}$		
Portugal, te Londen	3	$36\frac{3}{16}$	$36\frac{1}{4}$	$36\frac{3}{8}$	$36\frac{3}{8}$
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{1}{4}$	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{5}{8}$
Dito A°. 1828—1829	5	$98\frac{5}{8}$	$98\frac{5}{8}$		
Negot. 1831 en 1833	5				
Nieuwe Engelsche	4½	$82\frac{3}{4}$			
Negot. 1840	4	$73\frac{5}{8}$			
Dito *Stieglitz*	4	$72\frac{1}{2}$	$72\frac{7}{8}$	$73\frac{1}{8}$	$73\frac{1}{8}$
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6	$56\frac{3}{4}$			
Polen, Obligatiën	4				
Aandeelen 1835			$139\frac{1}{2}$		
Oostenrijk, Metalliek	5	$65\frac{1}{4}$	65	$65\frac{1}{4}$	
Dito 1847	2½	$32\frac{15}{16}$	$32\frac{7}{8}$		
Dito 1851 en 1852	2½	$32\frac{15}{16}$	$32\frac{7}{8}$		
Dito Nieuwe	5	$75\frac{1}{4}$	$74\frac{7}{8}$	$75\frac{1}{8}$	$75\frac{1}{8}$
Dito 1854		$74\frac{7}{8}$	$74\frac{7}{8}$	$75\frac{1}{8}$	$75\frac{1}{8}$
Weener Bank	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250.	f				
Nieuwe dito 1854		234			
Pruissen	4½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.		3			
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{5}{8}$		
Brazilië	5	97			
Dito 1843	5	$96\frac{1}{2}$			
Mexiko, te Londen £ 100	3	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{5}{8}$	
Dito Onbepaalde	3	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{5}{8}$	
Peru	4½	$68\frac{1}{8}$	$67\frac{7}{8}$	68	
Grenada, dito à £ 100	2¼				
Dito Uitgestelde		$5\frac{11}{16}$			
Ecuador		$2\frac{7}{8}$	$2\frac{7}{8}$		
Venezuela, te Londen	3¾				
Dito Uitgestelde	1	$10\frac{3}{8}$			
Thesaurie	5	$104\frac{7}{8}$			

Nat. Met. 68, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; L. N. 89; Grieken $3\frac{5}{8}$.

Over het geheel was de markt heden zeer vast, bij tamelijk veel affaire in de hoofdsoorten der genoteerde effekten.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $55\frac{3}{4}$	Livorno	2/m.	f $38\frac{1}{4}$
»	zigt	» $56\frac{3}{16}$	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{4}$	Petersburg	»	» 1.69
»	zigt	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $28\frac{3}{4}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $99\frac{3}{4}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{7}{16}$
Lissabon	»	» $41\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» $41\frac{1}{2}$	»	zigt	» $11,72\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	» $45\frac{1}{4}$	Rotterdam		$\frac{1}{2}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 52, 1840/1842 4½ pc. 91¼, 1848, —; Spanje 1—3 pc. $17\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pc. 32¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 68½.

PARIJS, 6 Nov. Fransche 3 pc. 74.90; 4½ pc. 97 60; 3 pc. Spanje $32\frac{7}{8}$; id. 1 pc. —; Met. 5 pc. —; Rom. Leen. $87\frac{5}{8}$.

LONDEN, 6 Nov. Consols $94\frac{3}{4}$, 3 pc. Spanje buitenl. 37½; 1 pc. dito $18\frac{1}{8}$; Comité-Bewijzen $5\frac{5}{8}$; Passive $4\frac{5}{8}$, 5 pc. Rusl. 95; 4½ pc. dito 85; 4 pc. Holl. $90\frac{3}{4}$; 2½ pc. id. $60\frac{3}{4}$; 5 pc. Sardinië 88½; Brazilië 98½; 4½ pc. Peru 70; Gren. uitg. 5½; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko $22\frac{5}{8}$; 4 pc. Portugal 40; Turkije $1\frac{5}{8}$; Ecuador $3\frac{3}{8}$; Wissel op Amst —.—.

WEENEN, 6 Nov. Met. 5 pc. $83\frac{3}{4}$; id. 4½ pc. 73; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 12.—, Amst. ——; Parijs 143½; Goud 28; Zilver 24½; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 6 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland $81\frac{3}{4}$; id. 5 pc. 93½.

HAMBURG, 6 Nov. Spanje 3 pc. $30\frac{1}{8}$; id. 1 pc. $16\frac{7}{8}$; Rusl. 5 pc. 90; 3 pc. Mexikanen $15\frac{3}{4}$; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 6 Nov. 5 pc. Met. $67\frac{7}{8}$; 3 pc. Spanje binnenl. 31½; id. 1 pc. $17\frac{11}{16}$; Wissel op Londen 3 m. ——; Amsterdam $116\frac{3}{4}$; Parijs —; Weenen $96\frac{5}{8}$

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	f 24,20	a —	Pruissische	f $35\frac{1}{4}$	a —
Napelsche	- 25,30	,, —	Spaansche	- —,—	,, —
Div. in £St.	- 11,65	,, —	Hamb. Russ.	- $35\frac{5}{8}$	,, —
Eng. Russen	- 11,65	,, —	Russ. in Z. R.	- $34\frac{5}{8}$	,, —
Fransche	- $55\frac{7}{8}$	,, —	,, Pap. ,,	- —	,, —
Belgische	- $55\frac{7}{8}$	,, —	Pools. in Fl.	$26\frac{5}{8}$	,, —

Coup. Spanje Buitenl. f 11 62½.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,65	a 9,75
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,70	» 11,80
» Pistolen	» 9,55	» 9,65
Stukken van 20 Francs	» 9,35	» 9,45

Baren Goud en Specien a f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9¾ à 10¼ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	» 1,78
Zilver 1000 à 980	f —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1854.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz	Totale Opbrengst.
In Januarij	60,418	f 53,007,80	f 27,701,01	f 80,708,81
Februarij	63,291	» 60,006,50	» 12,49[illegible],51	» 72,500,01
Maart	76,319	» 72,828,—	» 14,313,02	» 87,141,02
April	79,095	» 75109,60	» 15,129,03½	» 90,238,63½
Mei	93,462	» 85,890,90	» 15,519,80½	» 101,410 70½
Junij	106,196	» 99,063,85	» 13,672,92½	» 112,736,77½
Julij	119,110	» 115,457,65	» 14,469,73½	» 129,927,38½
Augustus	115,641	» 111,616,10	» 15,448,72	» 127,064,82
September	100,245	» 99,972,—	» 14,476,83	» 114,448,83
Oktober	82,731	» 72,263,90	» 13,575,01½	» 85,838,91½
Totaal	896,508	f 845,216,30	f 156,799,60½	f 1,002,015,90½

NEDERL. RIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1854.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrenst.
Mei	40,614	f 50,152,85	f 12,820,15	f 62,973,—
Junij	48,017	» 62,936,95	» 11,824,30	» 74,761,25
Julij	60,333	» 82,531,12½	» 13,038,90	» 95,570,02½
Augustus	56,202	» 74,610,97½	» 12,530,03	» 87,141,00½
September	50,619	» 67,114,80	» 13,767,92	» 80,882,72
Oktober	34,078	» 45,924,60	» 15,975,75	» 61,900,35
Totaal	289,913	f 383,271,30	f 79,957,05	f 463,228,35

NEDERLANDSCHE BANK. — Opgave naar aanleiding van het kon. besluit van 9 Junij 1852 (*Staatsblad* n°. 124.)

1854.	Omloopende Bankbiljetten.	Saldo's van Rekeningen-Courant.	Munt en Muntmateriaal.
31 Januarij	f 88,704,240.—	f 26,119,607.42	f 92,681,386.40½
28 Februarij	» 87,687,190.—	» 25,524,471.75½	» 97,031,804.95½
31 Maart	» 93,807,110.—	» 22,291,303.82½	» 100,279,795.68½
30 April	» 95,087,605.—	» 20,455,410.38½	» 102,609,354.52½
31 Mei	» 95,031,675.—	» 18,189,978.93½	» 103,935,667.36½
30 Junij	» 90,380,195.—	» 17,790,756.25	» 102,626,396.72
31 Julij	» 96,383,840 —	» 6,909,299.80	» 96,080,044.78
31 Augustus	» 95,768,630.—	» 10,843,085.59½	» 98,157,850 01½
30 Sept.	» 91,414,370 —	» 12,520,654.10	» 99,556,987.20½
31 October	» 93,597,005.—	» 15,083,463.24	» 101,742,692.53½

Het gezamenlijk beloop der bankbiljetten en der saldo's in rekening-courant overtrof dat van voorhanden munt en muntmateriaal op 31 Januarij met f 22,141,461, op 28 Februarij met f 16,179,857, op 31 Maart met f 15,818,614, op 30 April met f 12,933,661, op 31 Mei met f 9,258,987, op 30 Junij met f 5,544,555, op 31 Julij met f 7,213,095, op 31 Augustus met f 8,453,866, op 30 September met f 4,378,037 en op 31 October met f 6,937,776.

De heeren Hope en C°., Ketwich en Voombergh en Wed. W. Borski hebben bekend gemaakt, dat de coupons der 4 pCts. Russische Certifikaten, 1e, 2e en 4e Leening, in zilver, van hunne administratie, verschenen 1/13 Augustus 1854, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa, met f 17.89.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 6 Nov. Uit de eerste hand zijn verkocht: 25 vaten [illegible] Tabak, per *Arnold Böninger*.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 6 Nov. Tarwe. Puike N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. f 398, 420; Middelsoort f 375, 395; Blaauwe dito f 308, 368; Zomer dito f 322, 368. — 155, 156, 156/2 ℔ o. witb. Poolsche f 485, 500; 154/2 ℔ witbont Poolsche f 475; 158, 160/2 ℔ N. Hoogl. Kleefs. f 430, f 440; 161/2 ℔ n. puike dito dito f 450; 158, 162/2 ℔ n. dito dito f 450, 475. — In publieke Veiling: Circa 20 L. 127 ℔ witb. Koningsb. min of meer besch. f 443, 452; ca. 7 L. 123 ℔ dito dito dito f 403, 404; ca. 12 L. 128 ℔ Rostocker f 426, 432; ca. 10 L. 124/125 ℔ dito f 395, 400. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche f 294, 303; Noordbrabandsche f 277, 294. — 142, 145/2 ℔ Archangel f 312, f 328; 142/2 ℔ jarige dito f 315; 148/2 ℔ Pruissische f 330. — Garst. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter 1854 f 183, 201; Zomer 1854 f 189, 201. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte f 129, 150; dito en dito Voeder f 108, 120; Ligte dito f 93, 105. — Boekweit. Noordbrabandsche op 140/2 f 240, 243, 245, f 248. — Boonen Zeeuwsche Paardeboonen f 234, 243; Duiveboonen f 260, 276; Walchersche Witte f 428, 435; Zeeuwsche dito f 390, 420; Walchersche Bruine f 353, 368; Zeeuwsche Bruine f 330, 353. — Erwten. Walchersche Blaauwe f 330, 353; Zeeuwsche f 330, 345; dito groote f 350, 368; dito Witte f 315, [illegible] dito Graauwe f 293, 315; Geldersche dito f 375, 435. — Lijnzaad prijshoudend; 110/111 ℔ Calcutta f 415; 110/111 ℔ Petersburger Morchansky f 378. — Inlandsch Zaai-Lijnzaad tot vorige prijzen met goeden aftrek. 1e à 2e soort 91 à [illegible] Stuivers. — Kanariezaad 25 Cents hooger met goede vraag. — Bruin Mosterdzaad f 19, 20, Geel dito f 17, 19 per Mud. — Raapkoeken f 83, 86. Lijnkoeken f 120, f 150 per 1040 [illegible]

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 156, 157/2 ℔ jarige Rostocker f 465; 160, 162/2 ℔ Hoogl, Kleefsche f 465, [illegible] f 480; 161/2 ℔ Bovenlandsche Ris f 450; 158/2 ℔ Bov[illegible] f 430; 168/2 ℔ Kubanka f 460. — Rogge. 145/2 ℔ Archangel f 323. — Gerst. 137/2 ℔ puike Grove Deensche f 2[illegible] 128/2 ℔ Libau f 325; 130/2 ℔ Saal f 267. — Boekweit. [illegible] op 146/2 ℔ f 240, 245, f 246 — Koolzaad. Mooi Zeeuwsch en Vlaamsch Gestort 73 &.

SCHIEDAM. 6 Nov. Gerst 128/2 ℔ Libau f 326 k[illegible] 130/2 ℔ Saal f 267 6/w. — Moutwijn f 30, Jenever f 3[illegible] Amst. Proef f 36,75, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

BROUWERSHAVEN, 6 Nov. Wilson, Amelia, Boness [illegible] Dordrecht

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 30 Sept. op 9° 48' N. Br., 25° 4' W. L. Korten[illegible] kapt. W. van der Plas, van Hartlepool naar Singapore. — Den 3 Okt. op 9° 50' N. Br., 24° 26' W. L. Constan[illegible] kapt C. J. Kaleshoek, van Rotterdam naar Batavia — [illegible] A. Lupcke, van Batavia in Helvoet binnen, rapporteert 31 Okt. op 50° 22' N. Br. en 0° 44' W. L. gepraaid te hebben het schip Banca, kapt. J. F. Hoogeveen Heymans, van [Rot]terdam naar Cardiff.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

PADANG, Neerlands Indië, L. Delclisur: 11,090 b[illegible] Gebr Nottebohm: 1308 bossen Bindrottingen, Order.

LATERE BERIGTEN.

PER TELEGRAAF.

's Hage, 7 November.

De Tweede Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat. Ingekomen een voorstel van de heeren van Hoe[illegible] Jespers, van Bosse, Westerhof en Thorbecke tot afschaffing accijns op de brandstoffen.

Advertentiën.

(369) Heden overleed, voorzien van de genade[middelen] onzer Moeder de H. Kerk, mijn waarde Echtg[enoot] de Heer GERARDUS WIEGMAN, in den ouderdom [van] bijna 79 jaren.

De Wed. G. WIEGMAN-PETE[illegible]

DELFT, den 2 November 1854.

Strekkende deze algemeene, tevens tot bijzondere ken[nis]geving aan Bloedverwanten en Vrienden.

Er wordt gevraagd eene bekwame KEU[KEN]MEID, van de R. K. [illegible] dienst, middelbare jaren en van goede getuigsc[hriften] voorzien, des verkiezende dadelijk in dienst te [illegible] Informatien brieven *franco*, bij A. H. KOESTAL J[illegible] handelaar en Boekbinder, Engestraat te Deventer.

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGEN[HUYSEN] is van de pers gekomen en mede bij B. LENTRING, J. S. DE HAAS en verder alom verkrijgbaar gesteld:

OVERDENKINGEN EN GEBEDEN

GEDURENDE HET

JUBILÉ VAN 1854—55.

vergund door

Z. H. PAUS PIUS IX.

Voorafgegaan door den Herderlijken Brief van [illegible] Hoogw. den Bisschop van Haarlem en eene geschied[kun]dige toelichting van deze heilzame instelling.

Met kerkelijke goedkeuring. Prijs 15 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en [illegible]